

Vänstern i Järfälla

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | DECEMBER 2021

Klimatet kan inte vänta!

Vi kan och måste öka takten på klimatomställningen.

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

Möt Jens Holm & Elin Segerlind, Vänsterpartiets klimat- och miljöpolitiska talespersoner

Sid 3

Upp till kamp!

Klimatrörelserna höjer rösten

Sid 4-5

Tillsammans fixar vi det

Allt det vi **vill** göra kan vi göra. Men bara tillsammans. Klimatomställningen kräver att våra politiker fattar beslut som är bra för klimatet, oss själva och framtida generationer.

Vi kan gynna det som bygger upp och skapar ett samhälle för alla: ett Sverige med arbetstidsförkortning, ett Sverige som satsar på en klimatsmart industri, ett Sverige där välfärden och omsorgen om varandra går före kortsiktiga vinstintressen.

Genom de stegen var och en kan ta bidrar vi alla. Men det är först när samhället storsatsar på klimatomställningen med massiva investeringar som vi når hela vägen fram.

Vi vill flytta godstransporterna från väg till järnväg och vatten. Klimatinvestera för framtiden och ställa om industrin till samhällsnyttig och grön produktion. Lagstifta bort det som förstör klimatet och skipa klimatskadliga subventioner.

Låt oss klimatsäkra våra städer genom att renovera miljonprogrammet, bygga tiotusentals nya klimatsmarta hyresrätter och skapa städer där människor får ta plats. Städer med utbyggd kollektivtrafik som gör att bilen kan lämnas hemma och bara användas när den behövs.

Ingen tid att vänta. Låt oss kavla upp ärmarna och fixa det här.

FOTO: LEO AHMED

Grön omställning

Framtiden kan inte överlåtas till marknadskrafternas godtycke och vinstmaximering. Ska vi minska storbolagens makt krävs det klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör klimatet.

SID 3

Vårt ansvar

Idag inser fler och fler att marknaden inte löser klimatkrisen. Det som behövs är politiska beslut. Alternativen till fossil energi är idag fullt utvecklade och till och med billigare än kol och olja. Det är vårt ansvar att genomföra omställningen.

SID 3

Vuxenstrejk

Klimatet är en ödesfråga. Det är dags för oss vuxna att följa de ungas exempel och strejka för klimatet som Fridays for Future föreslår. När fackföreningsrörelsen tar sitt ansvar för klimatet och utmanar kapitalet finns möjligheten att vinna.

SID 4-5

Här finns vi.
Hör gärna av dig!

Vänsterpartiet Järfälla

Hemsida: jarfalla.vansterpartiet.se
Mail: jarfalla@vansterpartiet.se
Facebook: @jarfallavansterparti

Instagram: vansterpartietjarfalla
Bli medlem: vansterpartiet.se/
bli-medlem

FRÅGA 5

Vad tycker du Järfälla borde göra för klimatet

– Ta en ledande roll i klimatarbetet för att inspirera andra i hur omställningen kan se ut när man bygger ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle.

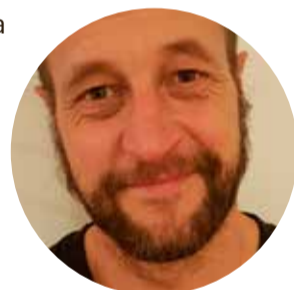
Maria, 42, Kallhäll

– Se över kollektivtrafiken så att turerna blir tätare och täcker hela Järfälla. Plantera mer träd för att binda koldioxid, som annars skulle ha befunnit sig i atmosfären.

Beata, 62, Jakobsberg

– Att i alla beslut förhålla sig till klimat och miljö. Gör det enkelt för medborgarna att göra bra val som att cykla till jobbet, underlätta för villaägare att sätta solpaneler på sina tak mm.

Kasper, 50, Kallhäll

– Satsa på en återbruksgalleria. Det finns redan på andra orter, så varför inte i Järfälla?

Ulla, 57, Barkarby

– Ställa krav på att all nybyggnation ska vara klimatsmart, till exempel solpaneler och andra klimatlösningar. Även befintliga bostäder ska klimatanpassas.

Emelie, 32, Barkarbystaden

LEDARE

Samhället och klimatomställningen måste vara rättvis

Tidiga och positiva barndomsminnen hos mig är kopplade till utflykter i skogen med familjen. Vi människor mår helt enkelt bra av att vistas i naturen.

Under pandemin sökte sig många ut i skog och mark. På mina hundpromenader i skogen såg jag betydligt fler människor, inte minst barnfamiljer. Förhoppningsvis fick många barn möjligheten att upptäcka skogen. En stressig lördag på Barkarby handelsplats för att köpa något nytt ger en snabbt övergående tillfredsställelse. En picknick med familjen i en skogsduge på Järvafältet i några timmar kan ge positiva minnen som varar en livstid.

Att vi står inför ett stort och växande problem i form av ökande utsläpp som höjer jordens medeltemperatur är idag allmänt känt, även om ett fåtal människor fortfarande försöker hävda motsatsen. Kanske hade vi varit i ett bättre läge om inte oljeindustrin i 60 år mörkat det de själva konstaterat, kopplingen mellan koldioxid och stigande temperatur. Fossila bränslen har varit synbart billiga, eftersom det verkliga priset betalas av kommande generationer. Att snabbt avveckla det fossila, vilket vi måste göra, är en stor utmaning som vi bara måste ta oss an nu och lyckas med, för våra barn och barnbarns skull.

Står man inför ett stort problem måste det brytas ner i hanterbara bitar. Varje land måste bidra. Sverige måste göra sin del. För att det ska vara möjligt måste Järfälla och alla andra kommuner bidra. Vi måste sänka utsläppen med uppåt 15 procent årligen.

”Står man inför ett stort problem måste det brytas ner i hanterbara bitar. Varje land måste bidra. Sverige måste göra sin del. För att det ska vara möjligt måste Järfälla och alla andra kommuner bidra. Vi måste sänka utsläppen med uppåt 15 procent årligen.”

Ska vi lyckas måste politiker, på alla nivåer, våga fatta nödvändiga beslut som gör det lätt för oss invånare att göra rätt. Det går inte att knuffa över ansvaret på enskilda individer att ställa om sina liv. Och de beslut som fattas måste uppfattas som rättvisa. De som skitar ner mest måste sänka sina utsläpp mest. I Sverige är det låg- och medelinkomsttagarna som står för de utsläppsminskningar som skett sedan 90-talet. De rikaste 10 procenten har knappt bidragit alls. Den rikaste procenten i landet förorsakar mer än tio gånger högre utsläpp av växthusgaser än den halva av befolkningen med lägst inkomster. Kollektiva lösningar är klimatsnålare än privata. Ett ekonomiskt system baserat på kortsiktiga vinster är inte förenligt med långsiktigt hållbart klimat och miljö. En politik för jämlikhet och gemensamma lösningar är till och med bra för klimatet och därmed oss alla.

Thomas Stenholm
Ordförande Vänsterpartiet Järfälla

100 miljarder

Vi vill ha en grön statlig investeringsbank med minst 100 miljarder i kapital. Banken ska låna ut pengar för klimatinvesteringar till mycket låg ränta så att näringsliv och offentlig sektor snabbt och effektivt kan ställa om sina verksamheter.

Klimatet kan inte vänta!

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

I FN:s klimatpanels nya rapport var slutsatsen tydlig – det går för långsamt. ”Slutsatsen blir att vi måste öka omställningstakten”, säger Jens Holm, Vänsterpartiets klimatpolitiska talesperson, och Elin Segerlind, miljöpolitisk talesperson.

– **Det görs för lite** och slutsatsen från FN:s senaste klimatrapport är att vi måste öka omställningstakten, menar Elin Segerlind.

I sina nya klimatomotioner ställer Vänsterpartiet krav på både hållbar och socialt rättvis omställning. Jens Holm menar att en rättvis omställning i praktiken betyder att de som påverkar klimatet mest också måste ta det största ansvaret i klimatomställningen.

– Vi vet att den rikaste tiondelen i världen står för nästan hälften av världens utsläpp och även i Sverige står den rikaste tiondelen för oproportionerligt stora utsläpp. Därför formulerar vi förslag som bygger på att de rikaste måste gå före och minska mest, säger Jens Holm.

”Vi vill skapa förändring med start i dag. Våra motioner har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.”

Vänsterpartiet ställer nu hårda klimatkrav i sina tre nya klimatomotioner. Vad är det gemensamma temat i dessa?

– Det är kraftfulla åtgärder nu direkt, säger Elin Segerlind. Vi har också med åtgärder i dem som också är framtidsytande men vi vill skapa förändring med

start i dag. De här motionerna har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.

Som svar på FN-rapporten i augusti om klimatrisken skärper nu Vänsterpartiet sina klimatmål. Till exempel flyttas Vänsterpartiets nollutsläppsmål av skadliga växthusgaser fram från 2040 till 2035. Idag har Sverige målet att nå nollutsläpp år 2045.

Vänsterpartiets skuggbudget består av ett batteri av miljö- och klimatreformer. Vilka reformer kan lyftas fram som extra viktiga?

– Alla dessa frågor hänger egentligen ihop, det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst för ett fåtal, säger Jens Holm.

När det kommer till miljöpolitiken lyfter Elin Segerlind skogen som extra viktig. Hon varnar för att vi lätt glömmes bort dimensionen biologisk mångfald och artkrisen som en del av klimatrisken:

– Vi ska bruka våra skogar och vi ska bruka dem hållbart. Samtidigt behöver vi skydda våra skogar för att behålla en bra kolsänka och ge en bra livsmiljö för våra arter, säger Elin Segerlind. Målet är att skydda den lilla andel gammelskog som finns kvar och främja kalhyggesfritt skogsbruk.

I klimatpolitiken är målet tydligt, minska storbolagens grepp över planeten och öka den demokratiska styrningen. Enligt Jens Holm krävs det två saker

”Alla dessa frågor hänger ihop – det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst”

Jens Holm, klimatpolitisk talesperson för Vänsterpartiet

”Det krävs två saker för att minska storbolagens makt: Klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet.”

för att göra det: klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet:

– När vi säger reglera så vill vi som ett exempel förbjuda nybilsförsäljningen av diesel och bensinbilar senast 2025 och vi vill ha en ”Lex Preem” där nya företags utsläpp som etableras ska provas utifrån klimatmålen, säger Jens Holm.

Det andra som behövs är kraftfulla investeringar:

– Det är dags att investera i kollektivtrafik och järnväg och bygga om våra städer kring människors behov med stora grönområden. Vi vill även ha en grön statlig investeringsbank på 100 miljarder kronor som kan ge förmånliga lån till både det offentliga och privata att kunna göra gröna investeringar, säger Jens Holm.

Text: Peter Hang
Foto: Leo Ahmed

KRÖNIKA

Idén kom från Kalifornien

Det såg ut att gå åt skogen. Året var 1991 och det var val. Inte bara skulle Sverige frivilligt välja Carl Bildt till sin ledare, allt som var vänster ansågs ute och fruktansvärt gammalt. Vänstern slog inte bara huvudet mot en kompakt vägg av liberalism – vi mötte noll förståelse för att vi vågade nämna klimathotet (som då kallades ”växthuseffekten”).

Trots att FN sedan 1987 hade utmålade detta som en fråga om liv och död fanns inga riktiga alternativ och en otroligt stark oljeindustri. Därför hände ingenting och de flesta sa ”jaja”, nu pratar vi om att skatterna är för höga. I bästa fall hade liberalerna en tung idé om hur vi skulle rädda klimatet, nämligen att marknaden skulle lösa frågan. Idén kom från Kalifornien.

Jag vet, allt detta låter som ett skämt, men 2021 – vad har egentligen hänt? Klimatet är nu ännu mer akut hotat, men alla rullar på som vanligt. Jo, någonting har hänt. För det första vet i stort sett alla idag att klimatet är en ödesfråga. Vi behöver inte upplysa folk om hotet – vad de väntar på är politisk action. För det andra är alternativen till fossil energi idag fullt utvecklade, och till och med billigare än kol och olja. För det tredje hämtar vi inte vårt samhälles centrala idéer från marknadsliberala filosofer i Kalifornien, bland annat för att Kaliforniens alla skogar snart brunnit ner.

Det är vårt ansvar att genomföra omställningen, att inte bara prata, utan göra. De andra har haft 30 år på sig.

Aron Etzler
partisekreterare
Vänsterpartiet

Upp till kamp mot kollapsen!

Dags för en vuxenstrejk mot den globala uppvärmningen? Eller grön revolt i byarna? Vi har talat med några av de rörelser som driver på.

Texter: Per Längby

- Sätt större tryck!

Så vad bör göras?

– Ett svar är att vi måste sätta ett oerhört starkt tryck på beslutsfattarna, säger Samuel Jarrick på Extinction Rebellion.

● – Utsläppen av koldioxid har fortsatt att öka. Allt fler ser en förestående klimat kollaps i närtid. Men få är beredda att ändra livsstil, och politiken ger sken av att det finns förhandlingsutrymme. – På senare tid har den berättelsen kommit lite i gungning, medger Jarrick.

Samuel Jarrick, Extinction Rebellion

Samtidigt ersätts inte idén om ständig tillväxt av mindre populära åtgärder trots att det är så bråttom.

Medborgarråd

Extinction Rebellion förordar bland annat en praktiserande demokrati med medborgarråd. Med utgångspunkt från vetenskapen kan dessa lägga förslag på åtgärder som man enats om. Inför och under aktioner tar man gemensamma beslut, grupp för grupp, tills alla är eniga om vägen framåt.

– Personligen är jag för breda koalitioner där även arbetsplatser blir indragna i arbetet, säger Samuel Jarrick. Hittills har facken varit alltför sen på bollen. Varför inte en vuxenstrejk, som Fridays for Future föreslår?

Strejkvapnet

Genom historien har strejkvapnet använts för att få större andel av en växande kaka. I klimatkrisens spår känns det som att kakan snarare krymper.

– De som konsumerar mest måste förstås minska mest. Det är också de som gör de största klimatavtrycken. För oss andra handlar det om vilket samhälls- vi vill ha; om staden, fritiden och att frigöra utrymmen.

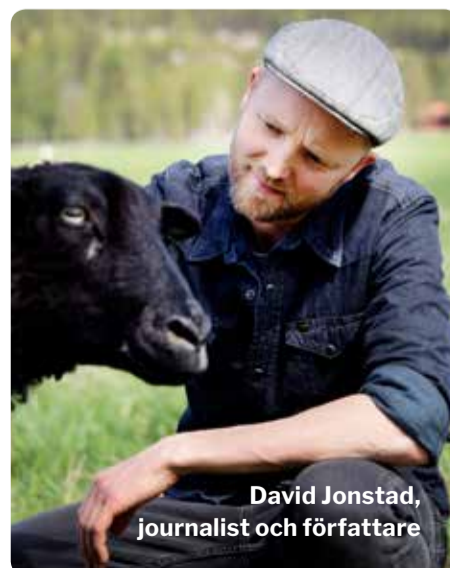
– Hellre det, säger Samuel Jarrick, än att naturen själv fixar katastrofen medan vi passivt tittar på.

- Bygg ett robust samhälle!

En ny grön våg?

Under hotet av en annalkande klimat kollaps väljer allt fler att bosätta sig i små byar på landet. En av dem är David Jonstad, journalist, författare och mänskensbonde i Stora Skedvi i Dalarna.

I höst kommer han ut med boken Meningen med landet – Min väg till ett jordat liv.

David Jonstad, journalist och författare

Vilken enskild fråga är mest akut?

● – Resiliens. Vi behöver bygga ett robust samhälle som inte faller omkull när det blåser upp till storm. Klimatförändringarna är inte längre ett hot, de är ett faktum som kommer innebära mer och värre extremväder. Främja exempelvis ett mer småskaligt, diversifierat och lokalt förankrat jordbruk som kan öka självförsörjningsgraden. Det kommer vara betydligt mer värdefullt än laddstolpar.

Hur klarar vi en omställning på lång sikt?

– En omställning till ett samhälle där vi kan leva goda liv inom planetens gränser, vilket innebär ett samhälle som inte är

beroende av massiv användning av energi och andra resurser. På sikt går det inte att förhandla om detta, vi kommer att behöva anpassa oss, men ju tidigare vi påbörjar omställningen desto lättare går det.

Vilka är de största hindren för en klimatomställning?

– Att vi är så fast i framgångssagan – berättelsen om hur vår industriella civilisation befinner sig på en evigt uppåtgående kurva. Först när vi inser att jakten på ständig tillväxt både får oss själva och planeten att må dåligt är det möjligt att genomföra omställningen till ett verkligt hållbart samhälle.

- Stoppa utvinning av fossiler!

Kommuner vägrar vindkraft och det letas efter olja i Arktis. För Ellie Cijvat i Jordens vänner är det upp- och ned-vända världen.

● – Det finns inget viktigare än att stoppa uttaget av fossila bränslen, säger Ellie. Hon tycker sig se små tecken på en omsvängning i klimatdebatten. – Allt fler länder sätter upp klimatmål, även om de ännu inte är tillräckligt skarpa. Det gäller även den svenska energiöverenskommelsen.

Snabbare

Enligt denna ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2045.

– Det är för sent. Vi måste minska förbränningen mycket snabbare även om det är en jätteutmaning för välfärden, hävdar hon.

En av många åtgärder är att minska energiåtgången. Andra länder och städer visar vägen medan svenska kommuner bromsar.

Gröna tak

– I Frankrike kräver staten att alla nya tak ska förses med grönska eller sol-

Ellie Cijvat, Jordens vänner

Omställning kräver tryck underifrån

Genom stormar, översvämningar och skogsbränder blir klimatkrisen synlig. – Men kapitalet är blint. Om vi vill ha en förändring så måste vi sätta makt bakom orden, nu som alltid.

● Det säger Lars Henriksson, Volvoarbetare och klimataktivist. Jobbet och miljöintresset har gått hand i hand sedan 70-talet. Han har aldrig trott att kapitalägarna godvilligt skulle vara beredda att ge upp något av sitt.

– För aktieägaren går alltid omsättningen i företaget före all annan hänsyn. Om vi inte hade mobiliserat mot kapitalet hade vi inte haft åtta timmars arbetsdag, allmän rösträtt eller fackliga organisationer.

Strejk för klimatet

Skulle man kunna gå i strejk för att rädda klimatet?

– Frågar man facket så säger det att "sånt sysslar vi inte med". I stället förlitar man sig på olika tekniklösningar. Men vi kan utmana facket! säger Henriksson.

Det är bara massmobilisering mot kapitalet som kan rädda klimatet, anser Lars Henriksson.

Främst måste dock motståndet växa fram underifrån, hävdar han.

– Vi har abdikerat från att kontrollera produktionen och att skapa det goda arbetet.

Fabriken är som en maskin som kan skapa såväl nyttigheter som skräp; mänskliga värden för alla före profit till ett fåtal; järnvägsagnar i stället för bilar; klimatsmarta produkter hellre än subventioner till bilindustrin.

Gemensamma insatser

– Varje litet steg vi tar har betydelse och stärker vårt kollektiva självmedvetande,

på den egna arbetsplatsen och i politiken, säger Lars Henriksson. Det kan vi göra i vissheten att det samhälle vi lever i är frukten av gemensamma insatser som borde gynna det stora flertalet, men så ser det inte ut i dag.

– En överväldigande opinion ser klimathotet. Nu måste denna ta steget fullt ut och ta kamp mot klimatets värste fiende, det ansiktslösa kapitalet och dess försvarare, menar Lars Henriksson.

Lägg ansvaret där det hör hemma!

Ska den ensamstående mamman skämmas för att hon inte köper den dyrare, ekologiska biffen? Nej, lägg ansvaret högre upp!

● Det menar Misse Wester, psykolog och professor vid avdelningen för risk och säkerhet vid Lunds tekniska högskola, LTH.

– Biffen-bostaden-bilen har blivit ett mantra. Egentligen borde vi studera företagsledarna med samma entusiasm. Hur tänker de?

Enligt det Nobelprisbelönade begreppet "nudging" går det att manipulera den enskilde medborgaren att göra rätt val. Kanske är det viktigare att förstå varför man väljer att flyga, trots att resan bidrar till att förstöra klimatet?

Räkna baklänges! säger Misse Wester. Vem står för de största utsläppen?

Fridays for Future vid stadshuset i Malmö

FOTO: ANNA BOKSTRÖM

Inrotad vana

– Vi vet ju att det tar lång tid att ändra en inrotad vana, säger Misse Wester.

Och ovanor kan man ju alltid moralisera över. Till vilken nytta?

– Det känns förmodligen lite väl avlägset att din källare dränks i vatten om tjugo år på grund av vardagsbeslut som du tar i dag, tror Wester. Kanske är det någon annan som måste ta de beslut som krävs för att detta inte ska hända?

I stället förväntas enskilda konsumenterna ta det fulla ansvaret för klimatomställningen genom att var för sig skaffa elbil, montera solpaneler och tugga vegetariskt.

Hela fordonsflottan

– Men vi vet från beräkningar i USA att om alla hushåll ställer om skulle det minska klimatutsläppen med endast sju procent. Jämför det med att en VD vägar ersätta hela koncernens fordonsflotta med elbilar! framhåller Misse Wester.

Hon anser att samhället viker sig för marknaden, som om vore den oberörbar.

– Men det är bara att räkna baklänges. Var sker de största utsläppen?

Klimathotet kräver ökad jämlikhet

Det är de rika – både globalt och i Sverige – som genom sitt sätt att leva orsakar störst klimatutsläpp. När en större andel av

ekonomin går till gemensamma investeringar och välfärd istället för ökad privat konsumtion för de som redan har mest blir det

enkla att minska utsläppen. Vi vill dessutom öka anslagen till de internationella klimatfonderna och införa ett klimatbistånd.

KRÖNIKA

Kan pandemin skapa klimathopp?

Äntligen börjar vi se slutet på nästan två års pandemi och restriktioner. Kanske har vi lärt oss något viktigt och hoppfullt? Vi kan ställa om. Samhället har fortfarande politiska muskler. Vi har inte bara sett restriktioner utan också en stark krismedvetenhet, snabba lagstiftningsprojekt och stora investeringar. Och inte minst en bred förståelse och vilja att ställa upp och vara solidariska för det gemensamma bästa.

Klimatkrisen är en pandemi i jätteformat som kan slå mot allt vi tar för givet. Hela den mänskliga civilisationen riskerar att möbleras om till oigenkännlighet. Vi behöver agera vare sig vi vill eller inte.

En folkmajoritet inser detta och känner en stor oro för klimatförändringarna. Inte minst den unga generation som riskerar att arva en trasig värld. Många är beredda på förändring men väntar på handlingskraft och misstror politiken. De muskler som spändes under pandemin behövs nu tusenfalt i klimatfrågan. Låt inga politiker komma undan detta och fastna i gamla käpphästar. Kräv att de höjer blicken och för klimatpolitiken från abstrakta mål till konkreta beslut. Det räcker inte med klimatmål utan att binda sig till motsvarande utsläppsminskningar. Det räcker inte heller med löften om minskade utsläpp som inte konkretiseras i mätbara åtgärder. Framför allt duger det inte att politiken retirerar och lämnar till marknaden eller enskilda människor att lösa krisen.

Lina Hjorth

Från slit och släng till återbruk

All vår konsumtion bidrar kraftigt med växthusgasutsläpp och kräver stora naturresurser. Genom reklam lockas vi att köpa nytt, och kastar många gånger saker som det inte är något fel på, eller som enkelt skulle kunna få ett nytt liv.

Vi svenskar slänger varje år nästan 500 kg avfall per person. Drygt 40% eldas upp och ungefär hälften återvinns i någon form. Förr lades mycket av avfallet på soptippar. Att vi idag återvinner en del material och eldar upp annat för att producera värme är ett steg i rätt riktning. Men vi måste bli ännu bättre på att ta vara på det vi kastar bort och se detta som värdefulla resurser. EU har därför tagit fram ett direktiv kallat avfallstrappan, där vi ska ta steg uppåt för att mer se avfall som värdefulla resurser. Längst ner på trappan finner vi att lägga på soptipp. Sedan går vi upp via energiåtervinna, materialåtervinna, återbruka till att minimera genom att minska konsumtionen av nya varor. Och nya varor vi köper ska vara tillverkade så resurssnålt och giftfritt som möjligt. Idag är vissa prylar tillverkade för att bara hålla en viss tid och sedan måste vi köpa nytt. Alltså planerat åldrande. Elektronik, exempelvis mobiltelefoner och datorer, är många gånger gjorda för att inte kunna repareras. Frankrike införde en lag mot planerat åldrande i januari i år och där måste vi följa efter och ställa krav på tillverkarna.

”Återbruk och second-hand har blivit allt mer populärt och skulle kanske gå att fylla en del tomma lokaler med.”

Butiksdöden breder ut sig då allt mer köps via Internet. Och sedan en pandemi på det. Effekten ser vi i exempelvis Jakobsbergs centrum där snart hälften av lokalerna står tomma. Återbruk och second-hand har blivit allt mer populärt och skulle kanske gå att fylla en del tomma lokaler med. Eskilstuna kommun var sannolikt förs i landet med att skapa en återbruksgalleria, kallad Retuna. Gallerian i två plan innehåller ett flertal butiker som drivs av privata företag och alla säljer saker som räddats från att eldas upp eller materialåtervinnas. De har lagats, om det behövs, och ibland gjorts om. Det går att finna kläder, leksaker, byggmaterial, cyklar, prydnadssaker, möbler med mera. Även IKEA har en butik i gallerian. Dessutom har gallerian skapat ett antal arbetstillfällen åt personer som annars har svårt att finna arbete.

Ann Persson, hjälpte till med att laga en stickad tröja och Pia Hedberg fixade bland annat slitna muddar på en jacka på vårt första fixarcafé i ABFs lokaler.

De arbetar med att ta emot och sortera saker som lämnats in, driver en butik med byggdetaljer och ett café.

Den här typen av satsningar behövs över hela landet. Vi lade ett förslag i kommunfullmäktige om att bygga en kommunal återbruksgalleria i Järfälla. Tyvärr röstades förslaget ner av det borgerliga minoritetsstyret och SD.

Intresset för återbruk gör att det idag finns utbildningar i återbruk, folkhögskolan i Eskilstuna bedriver utbildning på Retuna, och det hålls träffar och kurser. Vårt lokala klimat- och miljönätverk har haft ett första fixarcafé i ABF:s lokaler, där deltagarna hjälptes åt med att fixa och tipsa varandra. Planen var att börja förra året men pandemin gjorde att det fick skjutas fram. Temat första gången var textilier. Vår medlem Ann Persson,

”Vi lade ett förslag i kommunfullmäktige om att bygga en kommunal återbruksgalleria i Järfälla. Tyvärr röstades förslaget ner av det borgerliga minoritetsstyret och SD.”

duktigt på handarbete, hjälpte till med att laga en stickad tröja och Pia Hedberg fixade bland annat slitna muddar på en jacka. Ett kul sätt att förena nytta med nöje. Nästa gång blir det jultema. Tycker du det låter kul att delta? Följ oss på Facebook för mer information om kommande fixarcaféträffar.

Vänsterpartiet Järfällas klimat- och miljönätverk
jarfalla@vansterpartiet.se

Lättare att göra rätt

Det ska alltid vara billigare att ta det klimativänliga alternativet, exempelvis att ta tåget istället för att flyga. Vänsterpartiet vill införa en träffsäker vägslitageavgift för tunga

lastbilar och progressiv flygskatt. Inkomsterna från dessa skatter ska gå till investeringar för billigare och bättre miljövänliga resor och transporter.

Sa du koldioxidbudget?

En budget vet de flesta vad det är. Kanske har man gjort en hushållsbudget för att få inkomsterna att räckta till de viktigaste utgifterna. Eller för att få råd med något kul på semestern. Kommunen har också en budget som beslutas av de som har den politiska makten. Hur ska intäkterna, exempelvis skatt från invånarna, fördelas på skola, äldreomsorg, vägar, idrottsanläggningar med mera? Blir utgifterna för stora kan skatten höjas eller så blir det nedskärning och besparingar. Eller effektiviseringar, som det så listigt kallas av vissa politiker.

● År 2017 beställde Järfälla kommun en koldioxidbudget av enheter knutna till Uppsala universitet. Den skulle ge svar på vad som krävs för att Järfälla kommun ska klara vår del av Parisavtalet. Järfälla blev därmed först i landet med en koldioxidbudget och det väckte viss uppmärksamhet. Vetenskapen vet hur mycket ytterligare växthusgaser vi kan släppa ut globalt för att med hyfsad säkerhet hålla oss inom det som världens länder enades om i Parisavtalet 2015 – att hålla oss väl under 2 graders global uppvärmning men sträva mot 1,5 grader. Detta mål kommer bli tufft att klara och ge kännbara effekter för människor på många håll i världen, i form av fler och kraftigare extremväder, men anses trots allt vara möjligt att klara om vi alla hjälps åt. Låt oss likna de utsläpp vi fortfarande kan släppa ut och hålla oss under 2 graders uppvärmning vid en pizza. Varje land får en bit. Storleken varierar beroende på antalet invånare. Varje kommun får sedan en liten strimla av Sveriges pizzabit. När pizzan är upp-

äten så är den borta för alltid. Då måste utsläppsfrågan vara löst för att temperaturen inte ska fortsätta stiga. Ju mer vi snålar desto längre räcker pizzan. Vi kan givetvis fortsätta att släppa ut men då blir de negativa effekterna för kommande generationer ännu värre än om vi lyckas hålla oss under 2 grader.

Pizzan uppäten om 8 år

Med dagens utsläppsnivå är 1,5-graderspizzan uppäten om knappt 8 år. Siktat på 2 grader har vi ungefär dubbelt så lång tid på oss. Det är alltså otroligt bråttom att minska utsläppen på alla nivåer och beslutsfattarna måste se till att det sker på ett rättvist sätt. De rikaste släpper ut mer än tio gånger så mycket som de med lägst inkomst och måste minska sina utsläpp mest. Koldioxidbudgeten säger att vi måste minska utsläppen med 15% per år och det har vi inte varit i närheten av hittills. Vi har på olika sätt försökt påminna om vad som krävs av oss men möts av ointresse från det borgerliga

”Koldioxidbudgeten säger att vi måste minska utsläppen med 15% per år och det har vi inte varit i närheten av hittills.”

minoritetsstyret och SD. Tjänstemännen i kommunen, däremot, har nu kommit med ett förslag till uppdatering av kommunens miljöplan som tar hänsyn till koldioxidbudgeten. Det välkomnar vi verkligen. Nu blir det upp till partierna att visa vad de egentligen står i klimatfrågan och att ge kommande generationer en trygghet och bra framtid.

Thomas Stenholm

Hallå där Kicki!

Kicki Lindgren, klimat- och miljönätverket Järfälla

Varför behövs det ett särskilt klimat- och miljönätverk?

– Ett hållbart klimat och en hållbar miljö är grunden för allt annat. Utan det finns inget. Så de frågorna måste genomgå alla annat vi gör.

Vad gör ni, mer konkret?

– Vi träffas en gång i månaden och delar tankar och kunskap, lär oss mer genom studiecirklar, studiebesök och av inbjudna gäster. Vi gör även utåtriktade aktiviteter som offentliga föreläsningar med inbjudna gäster, delar flygblad och pratar med folk i kommunen. Vi kommer med politiska förslag åt våra kommunpolitiker, allt från papperskorgar med pantrör, att kommunen gör sig av med investeringar i fossilindustrin till att bygga en återbruksgalleria.

Vilka är det som ingår i nätverket?

– Det är främst medlemmar i Vänsterpartiet som är intresserad av dessa frågor och vill lära sig mer. Men även en del som inte är medlemmar.

– Du är också välkommen till nätverket, maila gärna: jarfalla@vansterpartiet.se

Att värna om klimatet är att värna om barnen

Den 1 januari 2020 blev FN:s barnkonvention lag i Sverige. Den slår bland annat fast att vid alla beslut som rör barn ska i första hand ta hänsyn till barnets bästa, till barns rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Inför kommunala beslut görs en barnkonsekvensanalys för att säkerställa att barns rättigheter tillvaratas. Beslut som innebär ökade växthusgasutsläpp borde därmed vara oförenliga med att tillvarata barns bästa. Ändå kan kommunen upplåta mark åt en betongfabrik som planerar för en produktion som årligen uppskattas generera koldioxid motsvarande ca 20-30% av Järfällas nuvarande totala utsläpp. Och konstaterar att det inte anses påverka barn.

Om dagens barnkonsekvensanalys inte omfattar klimatpåverkan behövs något som gör det. Därför föreslog Vänsterpartiet i Järfälla att alla beslut ska föregås av en klimat- och miljökonsekvensanalys. Inte oväntat avslogs det av den borgerliga alliansen och SD. Att värna om våra barns framtid får inte bara reduceras till tomma ord.

Thomas Stenholm

Vänsterpartiet Region Stockholm vill ha ett samhälle för alla, inte bara de rika.

Det här vill vi satsa på i regionen 2022!

En jämlik hälso- och sjukvård

Den som har störst behov ska komma först i vården. Istället för att köpa vård av vinstdrivna företag satsar vi på den egna sjukvården. Vården ska finnas där den behövs, inte där företagen väljer att etablera sig. Vi satsar på vårdcentralerna, vårdplatser och personalens välmående för en bättre vård.

Vi vill ge:

- 1 miljard till vårdpersonalen: en personalmiljard, för att höja löner och korta arbetstiden
- 130 miljoner till förlossningsvården
- 600 miljoner till vårdcentraler och hemsjukvård
- 200 miljoner till barn- och ungdomspsykiatri

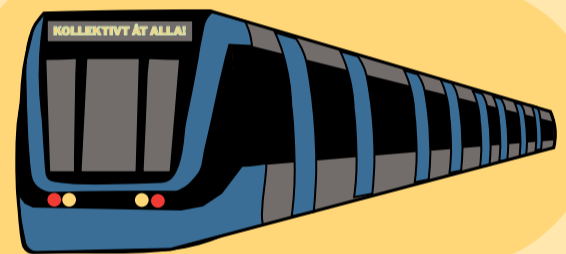

En kollektivtrafik för alla

Kollektivtrafiken ska finnas till för alla. Det blågröna styret höjer priset på SL-kortet till 970 kronor. Vi vill sänka taxan och göra kollektivtrafiken mer tillgänglig för alla.

Vi vill införa:

- Sänkt pris på SL-kortet till 860 kronor
- Fria resor för barn och unga under 18 år
- Fria resor för pensionärer i lågtrafik
- Fria resor inom färdtjänsten

Utllys klimatnödläge!

Klimatomställningen kan inte vänta. Region Stockholm måste växla upp klimatarbetet och gå från ord till handling. Vänsterpartiet vill utlysa klimatnödläge som ett startskott för en handlingskraftig omställning!

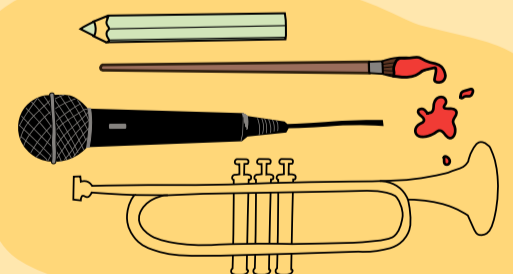

Satsa på kulturen

Kulturen är livsviktig i en demokrati. Vi vill göra kulturen tillgänglig på pendeltåg, bussar och busshållplatser. Vi tycker att alla ska ha rätt till kultur, oavsett var du bor eller hur mycket du tjänar.

Vi vill:

- Satsa 60 miljoner kronor på kultur i hela Region Stockholm

De som tjänar mest ska bidra mest

Vi vill se till att de som tjänar mest också bidrar mest. Det ska inte vara en klassfråga att kunna ha råd att gå till vårdcentralen. Därför vill vi höja skatten. Då har vi råd att satsa på kollektivtrafiken och en jämlik sjukvård. Vi föredrar att alla är med och betalar för samhällstjänster än att höja avgifter som drabbar utsatta grupper och låginkomsttagare hårdast.

